SORANI

ئەمە دەزگای گونجێنکاریی
منداڵ و لاوانە لە Dalarna

Landstinget
Dalarna
2005

Invandrarenheten
Borlänge kommun

Invandrarenheten
Tolkförmedling
781 81 Borlänge
Tel. 0243-74900
Fax. 0243-66002

Översatt av Sirwan Bazirgan

لێرەدا زانیاریی و هەلومەرجی پتر هەنە
بۆ پەیوەندیکردن لەگەڵ ئەوانی تردا

www.rbu.se
یەککرتەی گشتی بۆ منداڵان و لاوانی کەمئەندام RBU (08-677 73 00)

www.fub.se
کۆمەڵەی منداڵان و لاوان و گەورەساڵانی گەشەشێواو - FUB (08-508 866 00)

www.autism.se
کۆمەڵەی گشتیی ئاوتیزم ـ FA (08-702 05 80)

www.attention.riks.nu
یەککرتەی گشتیی سەرنج (08-709 22 60)
ئەم ڕێکخراوەیە تایبەتە بە کۆسپەکانی گوزەرانی دەردە مێشکەدەماری و دەروونییەکانەوە

www.sallsyntadisgnoser.nu
یەککرتەی گشتیی دیاگنۆسە (نەخۆشی) دەگمەنەکان (08-764 49 99)
50 دەستەی کەمئەندام لە خۆی دەگرێ

www.dhb.se
یەککرتەی گشتی بۆ منداڵانی کەڕ و گوێناتەواو و زمانشێواو (019 17 08 30)

www.dunsnhr.se
لاوانی سوێدی کەمئەندامی تایبەت بە مێشکەدەمارەکان DUNS (08-6777010)

www.ungarrorelsehindrade.se
یەککگرتەی گشتیی لاوانی کەمئەندام(80 80 685-08)

www.hjarnkraft.nu
یەککگرتەی گشتیی مێشکزیانداران- هێزی مێشک (30 45 447-08)

کۆمەڵێکی زۆرتر دەدۆزیتەوە لە ڕێکخراوە و یەککگرتەی وەرزش و ئەلقەی تری گرنگ لە
www.itdalarna.se/hab

ئەمە دەزگای گونجێنکاریی
منداڵ و لاوانە لە Dalarna

گونجێنکاریی منداڵان و لاوان (BUH) ئەو چالاکییەیە کە لە دەڤەرەکەدا، واتا لە (landsting)، بەڕێوە دەچێت بۆ یارمەتیدانی ئەو منداڵ و لاوانەی کە کۆسپی گوزەرانیان هەیە، ئەمە شانبەشانی یارمەتیدانی کەسوکاریان. ئەم پاڵپشتییە دەبێتە بنەمایەک بۆ گەشەسەندن و پێشکەوتنی منداڵان و لاوان بەپێی ئەو هەلومەرجەی کە هەیانە، سەبەرخۆ ببن، بەشداری بکەن لە چالاکییەکانی نێو ماڵدا، لە فێرگە و هەروەها لە کۆمەڵگەدا.

ئەم گونجێنکارییە بۆ ئەوانەیە کە تەمەنیان لەژێر 18 ساڵدایە و ئەمانەی خوارەومیان هەیە:

- گەشەی گشتیی دواکەوتوو چ دەروونی، چ جموجۆڵەکی یان پەیڤ- و زمانەکی.
- کۆسپ و تەگەرەی جووڵانەوە.
- شێواویی گەشەسەندن.
- ئاوتیزم یان ئاسپێرگەر.
- ADHD ی گران.
- زیانی مێشکی کە لە پێش 16 ساڵییەوە بەرپابووە و بووەتە هۆی کۆسپ و تەگەرەی جووڵەکی هەمیشەیی.
- گوێگرانی یان کەری بە مەرجێک منداڵەکە لەژێر 8 ساڵەوە بێت.

دەزگای گونجێنکاریی ناوبراو لە Dalarna سەرچاوەیەکی تایبەتە و تێکڕای دەڤەرەکە بەخۆیەوە دەگرێ کە بریتییە لە 5 شوێنەوار.

ئەرکی گونجێنکاریی منداڵان و لاوان

بە هاوکاریی منداڵان ولاوان لەگەڵ خێزانان، گونجێنکاریی ناوبراو ئەم کارانەی خوارەوە ئەنجام دەدات:

- لێکۆڵینەوەی هۆکارەکانی تەنگوچەڵەمەی منداڵان و لاوان.
- دەبێ بە هۆی بەدیهانانی ئەو هەلومەرجانەی کە دەبنە مایەی پێشکەوتنی منداڵان ولاوان و هەروەها خودی خۆیان دەسکەن بەکارهێنانی تواناکانیان.
- پاڵپشتیکردنی خێزانەکان بە زانیاری و یارمەتیی هەمەجۆر بۆ ئەوەی ژیانیان ئاسوودەتر بێت.
- یارمەتیدانی منداڵان و لاوان و خێزانان بۆ ڕەخساندنی هەل و مۆڵەت بۆ بینینی ئەوانەی هەمان دۆخیان هەیە.
- یارمەتیدانی ئەو خەڵکانی کە لە دەورووپشتی منداڵ و لاودان بە ڕێگای زانیاری دەربارەی هەلومەرج و زەحمەتییەکانی منداڵ و لاوی ناوبراو.

جگه لەمانەی سەرەوە، گونجێنکاری ئەرکێکی تریشی هەیە کە بریتییە لە بڵاوکردنەوەی زانیاری لە کۆمەڵگەدا سەبارەت بە کۆسپەکانی گوزەران و ئەو ئاکامانەی بەرپا دەبن لە ژیانی ڕۆژانەدا.

گونجێنکاریی منداڵان ولاوان تەواوکەرێکە بۆ هەوڵ وکۆششی تر لە کۆمەڵگەدا لە بوواری چاودێریی تەندروستی و نەخۆشی، پێشفێرگە، فێرگە، خزمەتگوزاریی کۆمەڵەکی و لەگەڵ گەلێکی تردا.

بەم شێوازەی خوارەوە دەتوانیت پەیوەندی بکەی بە دەزگای گونجێنکاریی مندالان و لاوان

دەزگای ناوبراو لە ناوچەکەدا لە پێنج شوێندا هەیە. هەر یەکەیەکی گونجێنکاری بە شێوەیەکی سەرەکی خزمەتگوزاری پێشکەش دەکات بە منداڵان و لاوان و خێزانان لە نێو دەڤەرێکی سنووردارا.

گونجێنکاری لە Hedamora **Avesta, Hedamora**	**0225-49 67 60**
گونجێنکاری لە Ludvika **Ludvika, Smedjebacken**	**0240-49 55 40**
گونجێنکاری لە Borlänge **Borlänge, Gagnef, Säter**	**0243-49 78 00**

گونجێنکاری لە Falun 023-49 05 10

Falun, Leksand

گونجێنکاری لە Mora 0250-263 50

Malung, Mora, Orsa, Rättvik, Vansbro, Alvdalen

یەکەی پەروەردەی تایبەت لە Hästberg 023-49 03 48

لە هەموو دەڤەرەکەدا

ناونیشانی ئەلیکترۆنی: habiliteringen.dalarna @ltdalarna.se

ئەم کاردەستانە هەن لە گونجێنکاریی منداڵان و لاوان

چارەسازی کار

- دەکۆڵێتەوە لە توانای چالاکی و سەرخۆبوون و ڕاهێنان لە چالاکییەکانی ڕۆژانەدا.
- هەمان کار دەکات سەبارەت بە بەکارهێنانی دەست و تواناییی هزری وەک کاتتێگەیشتن و پیلاندانان.
- پێشنیازی گونجاندنی چالاکی، ماڵداری و فێرگە بۆقەرەبووکردنی کۆسپی گوزەرانەکە.

ڕێجیمساز

- دەکۆڵێتەوە لە کێشەکانی خۆراک.
- ڕاوێژکاری و پاڵپشتیکردن سەبارەت بە چارەکردن بە خواردەمەنی.

ڕاوێژکاری کاتی ئازاد

- وەک ڕاوێژکارێک بۆ زانیاری سەبارەت بە چالاکییەکانی کاتی سەربەستدا.

ڕێناسی کۆمەڵەکی

- یارمەتی و پاڵپشتیی خێزانان دەکات لەسایەی گفتوگۆکردندا.
- زانیاری دەبەخشێ دەربارەی ئەو ماف و هەل و مۆڵەتانەی کۆمەڵگە پێشکەشیان دەکات بۆ ئەو خێزانانەی کە خاوەن منداڵی کۆسپدارن.
- بەشداری دەکات بۆ ئەوەی ئەو هەوڵانەی کە کۆمەڵگە دەیاندات بە شێوەیەک ڕێکخرێن کە سودبەخشبن بۆ خێزانی مەبەست.

زمانساز

- دەکۆڵێتەوە لە گرانییەکانی پەیڤین و زمان، هەوڵی چارەکردنیان دەدات.
- هەمان کار دەکات سەبارەت بە زەحمەتییەکانی چلۆنایەتیی خواردن و خواردنەوە.
- کار دەکات بۆ بەدیهێنانی گۆڕیدەی تایبەت بە شێوازی پەیوەندیبەستن.

پزیشک

- دەکۆڵێتەوە لە هۆیە پزیشکییەکانی ئەو تەنگوچەڵەمانەی منداڵان و لاوان هەیانە.
- بەرپرسە لەمەڕ چارەسەرکردنی پزیشکی و بەدواچوونی.
- هاوکاری دەکات لەگەڵ پسپۆڕانی تردا وەک دکتۆری ئێسک، دەروونسازی منداڵان، دکتۆری چاو و لەگەڵ گەلێکی تردا.

دەروونناس

- دەکۆڵێتەوە لە ڕادەی توانا و گوزەرانی منداڵەکە.
- ئامۆژکاری دەربارەی گەشەی منداڵەکە بۆ دایکوباوکی و هەروەها بۆ کارمەندانی پێشفێرگە و فێرگە.
- یارمەتی و پاڵپشتیی منداڵان ولاوان و خێزانەکانیان لەڕێی گفتوگۆکردنەوە.

مەشقکاری نەخۆش

- دەکۆڵێتەوە لە گوزەرانی جووڵەکیی منداڵ و لاوەکە هەروەها یارمەتی و بەدواچوون جێبەجێ دەکات سەبارەت بە گەشەسەندنی جووڵەکی وتوانای خۆگواستنەوە.
- زانیاری دەبەخشێ دەربارەی ئاکامەکانی کۆسپی گوزەران بۆ گەشەسەندنی جووڵەکی.

- هاوکاری دەکات لەگەڵ دکتۆری ئێسک، بەشی تەکنیکی پزیشکیی ئێسک، نێوەندی کەرەستەی یارمەتی و گەلێکی تر.

برینپێچ (سستەر)

- ئامۆژکاری و پاڵپشتیکردن و زانیاری بڵاوکردنەوە دەربارەی چاودێریکردن و چارەسەریی پزیشکی.
- هاوکاریکردن لەگەڵ نێوەندی چارەسەریی منداڵان، چارەسەریی سەرەتایی، پێشفێرگە، فێرگە و گەلێکی تر.

پەروەردەکاری تایبەت

- کاردەکات بە شێوەیەکی سەرەکی لەگەڵ منداڵاندا تاکوو کۆرسیساڵانەی یەکەم.
- دەکۆڵێتەوە، بەدوایا دەچێت و پاڵپشتیی گەشەی منداڵان دەکات.
- زانیاری دەدا بە دایکوباوکان و یارمەتیدەران.
- هاوکاری دەکات لەگەڵ پێشفێرگە، فێرگە و بەشداری دەکات لە ئامادەکاریی دەسپێکردنی فێرگەی منداڵ.

چالاکییە تەواوکەرکانی دەڤەر

چەند سەرچاوەیەکی دەڤەرەکی تر هەن لە Dalarna:

لە پێشوازگەی پزیشکیدا، دەرمان دابیندەکرێت بۆ ئەو منداڵ و لاوەی کە پێویستییان بە دەرمانی ADHD هەیە. کارمەندەکانی لە BUP/BUH هاتوون و لە تەنیشت یەکەی فریاکەوتن و یەکەی خێزاندایە.

یەکەی پەروەردەی تایبەتی Hästberg لە falun کە پەروەردەی تایبەت دەبەخشێ بۆ منداڵانی پێشفێرگە و لەگەڵ مەشقکردنیادا لە کاتێکدا کە کۆمەڵێک کۆسپی گوزەرانیان هەیە یان گوێگرانن و کەڕن.

لە هەمان شوێندا تاخمێکی تایبەت بە گوێ هەیە کە پێکهاتووە لە پەروەردەکاری تایبەت ، چارەساز و دەروونناس. تاخمەکە لەگەڵ منداڵانی نێوان 0 و 7 ساڵدا دەکارێت.

داتاتێک

ئەمە بۆ ئەو منداڵ و لاوانەیە کە بە هۆی کۆسپەکانیانەوە ناتوانن یاریکەن و خۆیان خەریککەن وەک منداڵانی تر و هەروەها تاکوو هەنووکە فێری خوێندن و نووسین نەبوونە. منداڵان و باوکودایکان دەتوانن یاریگەریی داتۆر تاقیکەنەوە بە جۆرەها بەرنامە و شماکەکانی تری داتۆر.

کارگەی TI

چەند کۆرسێک پەرپادەکات بۆ ئەو کەسانەی کە کۆسپدارن و بۆ کەسوکار و کارمەندان بۆ ئەوەی TI دابینکەن بۆ ئەو کەسانەی کە زەحمەتیی هزرییان هەیە.

بەم شێوازە گونجێنکاریی منداڵان ەلاوان کاردەکات

گونجێنکاری کارێکی دەستەکییە

لە دەزگای گونجێنکاریدا کۆمەڵێک کاردەست هەن کە بە شێوەی تاخم کاردەکەن و شانبەشان لەگەڵ دایکوباوک و خێزان و ئەو کەسە گرنگانەی کە لە منداڵان و لاوان نزیکن. کارمەندان لێرەدا شارەزاییەکی تەوایان هەیە دەربارەی کۆسپەکانی گوزەران وئاکامەکانیان.

هەوڵدان و پیلاندانان لەگەڵ خێزاندا دەکرێت لە سۆنگەی بارودۆخی منداڵ و لاو و خێزانی مەبەستدا. هەوڵ و تەقەلای گونجێنکاری وەڵامی پێویستییەکانی منداڵان و لاوان دەداتەوە لە

چەند ڕەهەندێکدا، وەکوو دەرمانەکی، دەروونناسەکی، کۆمەڵەکی و پەروەردەکی. لە کاتێکدا کە پێویستییەکانی منداڵان و خێزانان لە گۆڕیندان، ئەوسا پەیوەندییەکانیان لەگەڵ دەزگای گونجێنکاریی منداڵان و لاواندا گۆڕانکاریی بەسەردا دێت بە درێژاییی تەمەندا.

چالاکیی دەستەکی، هەفتەگەلی تاخم و فێرکردنی دایکوباوک ڕێکدەخرێن بۆ بەشە جیاوازەکانی دەڤەرەکە.

گونجێنکاریی منداڵان و لاوان هاوکاری دەکات لەگەڵ کۆمەڵێ چالاکیدا لە نێو دەڤەر، شارەوانی و هەوڵکاریی کۆمەڵەکی تر.

بەم شێوازەی خوارەوە دەتوانیت پەیوەندی بکەی بە دەزگای گونجێنکاریی مندالان و لاوان

دەزگای ناوبراو لە ناوچەکەدا لە پێنج شوێندا هەیە. هەر یەکەیەکی گونجێنکاری بە شێوەیەکی سەرەکی خزمەتگوازری پێشکەش دەکات بە مندالان و لاوان و خێزانان لە نێو دەڤەرێکی سنووردارِدا.

گونجێنکاری لە Hedamora Avesta, Hedamora	0225-49 67 60
گونجێنکاری لە Ludvika Ludvika, Smedjebacken	0240-49 55 40
گونجێنکاری لە Borlänge Borlänge, Gagnef, Säter	0243-49 78 00
گونجێنکاری لە Falun Falun, Leksand	023-49 05 10
گونجێنکاری لە Mora Malung, Mora, Orsa, Rättvik, Vansbro, Alvdalen	0250-263 50
یەکەی پەروەردەی تایبەت لە Hästbergs لە هەموو دەڤەرەکەدا	023-49 03 48

ناونیشانی ئەلیکترۆنی: habiliteringen.dalarna @ltdalarna.se